No. 296 1839

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK NIEUWS-BLAD.

Donderdag 12 December

FRANKRIJK.

PARIJS, den 9den December.

De ministeriële bladen deelen thans den inhoud mede van de jongste uit Afrika ontvangen depeches, van den 30sten november. De maarschalk *Valée* meldt dat er sedert zijn vorig rapport weinig verandering in den algemeenen stand van zaken gekomen is. Van weerszijden rustte men zich ten oorlog toe. *Abd-el-kader* trachtte overal de bevolking in zijn belang te winnen; de maarschalk nam van zijn kant alle maatregelen van voorzorg en veiligheid. Sedert de jongste acht dagen waren er in de vlakte van Algiers geene gevechten meer voorgevallen; slechts hadden eenige stroopers brand gesticht in het verlaten gedeelte der vlakte, daar de maarschalk bevolen had dat de fransche en inlandsche bevolking tot onder bescherming der versterkte punten zou terug trekken. Eenige voor verdediging vatbare pachthoeven, waren door gewapende kolonisten bezet.

De op handen gebeurtenissen hadden verder den maarschalk *Valée* doen besluiten, om eene algemeene concentratie op de voornaamste operatiepunten daar te stellen. Verscheidene posten, die in vredestijd strekten tot beveiliging tegen de roovers, en met welke de communicatie in den winter, door den moerassigen omtrek, moeijelijk was, waren ingetrokken.

In de provincie Oran was tot op de laatste berigten alles rustig gebleven. In de provincie Constantine daarentegen, had de gewezen Beij *Achmet*, een strooptogt op een der stammen nabij Guelma [illegible] andere punten, de stammen Oulad-Zenati en de Ammers-Cheraquas, die den generaal *Galbois* om bijstand gevraagd hadden en onder de bescherming van het kamp van Sidi-Tamtam waren teruggetrokken.

De maarschalk besluit zijn rapport met de vermelding dat de zware stormen, die in de maand november in de Middellandsche zee en op de fransche kusten, zoo vele ongelukken hebben veroorzaakt, zich ook op de Afrikaansche kust hebben doen gevoelen en verscheiden kustvaartuigen doen stranden, enz.

Door dit rapport zijn de onrustbarende geruchten verdwenen, die in de laatste dagen alhier rondgedragen werden. Men vindt het intusschen weinig geruststellend, dat de maarschalk *Valée* verscheiden punten heeft moeten intrekken om zich te concentreren, en dat de gewezen Beij van Constantine zich weder beweegt, wiens jongste vijandelijkheid stellig in verband staat met de oorlogsverklaring van *Abd-el-kader*. Voorts wil men, dat de maarschalk in zijn rapport ook gesproken zou hebben van woelingen te Algiers, ten gevolge der opruijingen van *Abd-el-kader*, om eene omkeering in de stad te bewerken, welke bijzonderheid het gouvernement vermeend had niet te moeten mededeelen. Dit is echter slechts een loster vermoeden.

— De *Moniteur Algerien* van den 28sten November, hield eene dagorder van den Maarschalk *Valée* aan de troepen, waarin een brief overgenomen is door den koning aan den maarschalk geschreven, om hem deszelfs tevredenheid te betuigen over zijne leiding van den jongsten togt door de IJzeren poorten, en over den daarbij betoonden yver en volharding van de troepen. De koning besluit zijn brief aldus: « Gij kent sedert lang mijne groote belangstelling in Algiers; het verheugt, mij onder uw bestuur, door de dapperheid en toewijding onzer troepen, hetzelve de voor den voorspoed, waarvoor het vatbaar is, zoo noodzakelijke gerustheid en veiligheid, die steeds het doel mijner pogingen geweest is, te zien verkrijgen." Het wordt door sommigen en misschien niet ten onregte, gelaakt, dat de maarschalk *Valée* thans dezen brief, die zoo zeer in strijd is met de daadzaken, heeft publiek gemaakt.

— Uit Toulon wordt van den 4den geschreven, dat het bevel aan den zeeprefect gekomen is, om zooveel mogelijk handelsvaartuigen af te huren tot het overbrengen van troepen naar Afrika.

— De heer *Lamartine* heeft in het dagblad van Saône-et-Loire weder een artikel doen plaatsen over de houding die, volgens hem, de leden der voormalige 221 in de aanstaande zitting behoorden aan te nemen. Hij meent dat het ministerie zich ten hunnen aanzien, moet verklaren; en zoo deze verklaringen voldoende waren en daarna in overeenkomst bleken met deszelfs gedrag, dan zouden de 221 voorzeker geen persoonlijke oppositie tegen de lieden van het bewind voeren. De heer *Lamartine* maakt voorts twee onderstellingen: Het uit vreemde bestanddeelen zamengesteld ministerie, zal ten laatste tot de regterzijde overhellen en den heer *Guizot* en eenige zijner vrienden in het bestuur roepen; geen twijfel, of een deel der 221 zal zich dan aan het ministerie aansluiten; — of het ministerie neigt tot het linker centrum over en roept den heer *Thiers* en de zijnen in het kabinet, in dat geval moeten de 221 eene bepaalde oppositie maken. Minder afkeerig schijnt de heer *Lamartine* van een kabinet uit de linkerzijde; de rol der 221 zou dan zijn, gematigd de zaken gade te slaan, soms welwillend, en wanneer de linkerzijde het land verontrustte, dan zou het geheele land zich aan de zijde der 221 scharen, en het aan alle partijen ontkomen gezag zou zich ten laatste vestigen, waar het zich behoort te vinden, in een nieuw regter centrum.

— De kabinetsraad is tegenwoordig dagelijks vergaderd. Volgens een dagblad zou in den raad van gisteren, die door den koning gepresideerd werd, de vraag over eene hervorming van het hoog bestuur in Afrika behandeld zijn.

— Bij vernieuwing wordt verzekerd dat er onderhandelingen geopend zijn, voor het huwelijk van den hertog *van Nemours* met [illegible], de jongste dochter van prins *Eugenius* en zuster van den tegenwoordigen schoonzoon des keizers van Rusland. De hertog *von Nemours* zou in het voorjaar eene reis naar Duitschland doen, in verband met het huwelijk staande.

— De *Courier van Lyon* vermeldt een ongeluk dat veel zwaarder gevolgen had kunnen hebben, dan gelukkig het geval geweest is. De diligence van Belley naar Lyon, met 18 reizigers gevuld, op een zekere steile plaats gekomen zijnde, stortte, door onachtzaamheid van den postillon en conducteur, in de diepte en tuimelde verscheidene malen om en om. Verwonderlijk is het, dat onder deze omstandigheden slechts zes van de achttien personen min of mees zwaar gekwetst werden.

— Uit Spanje worden heden geen nadere tijdingen medegedeeld.

— De beurs was heden zeer gedrukt. Er waren allerlei geruchten in omloop om de daling te verklaren. Men sprak van eene uitgestrekte Bonapartische zamenzwering, die door de politie ontdekt was en welke zich openbaren zou met Parijs op verscheidene punten in brand te steken; zelfs verhaalde men de arrestatie van den prins *Louis Bonaparte* en de ontdekking van wapendepôts, enz. Voorts werd verhaald dat de rente-reductie in den raad besloten was en daarvan in de openings-aanspraak zou gewag gemaakt worden. De notering was heden (9 December) 5pct. 111,95; 3pct. 80,50; Nap. r. 101,20; Sp. Ardoin 25⅞; Passive 6 drie achtste; Rom. L. 101½.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT den 8sten December.

De dagbladen van Petersburg behelzen een berigt [illegible] van 12 September, omtrent den luister, waarmede de Russische gezant aan het Perzische hof den verjaardag van den [illegible] troonopvolger aldaar openlijk gevierd heeft.

— Uit Hannover schrijft men van den 25. November: De vermindering der waarde van het goud gaat hier steeds voort. Een agent van het huis *Rothschild* is, zegt men, belast met het wisselen van goud tegen zilver. Eenige Joodsche bankiers, waarvan twee of drie te Hannover gevestigd zijn, doen geen zaken meer en deelen in de algemeene ontmoediging, welke in beurs- en [illegible] zaken heerscht.

— In Beijeren beklaagt men zich, dat de regering aan een groot aantal beambten, die tot leden der Stenden-vergadering gekozen zijn, en welke bekend staan als behoorende tot de liberale partij, het vereischte verlof, om zitting tenemen, heeft geweigerd.

Met uitzondering van slechts één enkelen, is aan al de advocaten, welk tot leden dier vergadering verkozen waren, dat verlof geweigerd.

— Te Weenen spreekt men van veranderingen in de hooge staatsbetrekkingen. Men verzekerde, onder anderen, dat de minister van binnenlandsche zaken, de graaf *Kolowrat*, dringend om zijn ontslag had verzocht.

BELGIE.

BRUSSEL, den 10den December.

De kamer van vertegenwoordigers heeft gisteren de discussien van het budget der middelen ten einde gebragt, en al de artikelen aangenomen, met uitzondering van de opbrengst der mijnen, welk artikel geadjourneerd is.

Bij de behandeling van het artikel der posterijen heeft de heer *A. Rodenbach* de aandacht der ministers op de verbeteringen ten deze in Engeland gewezen, en verlangd dat men ook in Belgie mogt bedacht zijn om door middel van den spoorweg een gelijkmatig briefport in te voeren. De heer *Nothomb* antwoordde, dat men werkelijk er aan dacht om op dit stuk verbeteringen in te voeren, en sprak van de aanbieding van een ontwerp des betrekkelijk. — De heer *Demonceau* heeft zijn verlangen te kennen gegeven, dat er spoedig rapport wierd uitgebragt op het verzoek der fabriekanten van Verviers, tot aansluiting van Belgie aan het groote duitsche tolverbond. Er werd na eenige discussien, besloten zal de op deze zaak betrekkelijke petitien te doen drukken.

Heden moet de discussie over het budget der openbare schuld en der dotatien geopend worden.

De centrale sectie der kamer is tegenwoordig dagelijks vergaderd voor het onderzoek van een ontwerp, door een harer leden ingediend, voor eene nieuwe organisatie en aanzienlijke reductie van het leger. De minister van oorlog heeft zich verscheiden malen in haar midden begeven, om de voorstellen tot te groote vermindering te bestrijden.

— De leden der kamer hebben besloten aanstaanden maandag in de Gudule kerk, een *Te Deum*, dat ter gelegenheid van 's konings verjaardag zal gezongen worden, en waarvan de minister van binnenlandsche zaken hun kennis gegeven had, gezamenlijk bij te wonen.

— Na de uitspraak van de kamer van in beschuldigingstelling te Gent, heeft de heer *Metdepenningen*, die zich sedert de tegen hem gerigte vervolgingen schuil gehouden had, zich weder in het openbaar vertoond.

De uitgever van den *Messager*, *Backeljau*, is na gezegde uitspraak in vrijheid gesteld.

— Het comité der Kunsten van de maatschappij van Wetenschappen te Antwerpen, heeft na de genomen proef besloten, dat het standbeeld van *Rubbens* op de place de Meir zal geplaatst worden.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 11den December.

Gisteren heeft de tweede kamer der Staten-Generaal eene openbare zitting gehouden. Dezelve werd ten half drie ure geopend. De notulen van het verhandelde in de vorige zitting worden gelezen en goedgekeurd.

De heeren *Gevers* en *van Wickevoort Crommelin* werden door ongesteldheid verhinderd, de vergadering bij te wonen.

Aan de kamer wordt hulde gedaan van de *Annales Academae Groninganae*. Plaatsing in de boekerij.

Zijn ingekomen vijf verzoekschriften, als 1°. van ingezetenen van Noord-Braband, die bezwaren voordragen tegen het ontwerp van wet, betrekkelijk den vrijdom van belasting, ter zake van landverbetering, enz.; 2°. van fabrijkanten in Drenthe, die verzoeken, dat hunne fabrijken beschermd mogen worden tegen den invoer van vreemd fabrijkaat; 3°. van *Sonsbeek* en andere eigenaren van veenderijen, in Overijssel, die bedenkingen voordragen tegen het ontwerp tot verbetering van den accijns op den turf; 4°. van *G. J. Bell*, eigenaar van een koorn- en pelmolen, in de prov. Gelderland, die zich beklaagt over eene handeling der administratie; en 5°. van verveeners in de grietenij West-Stellingwerf, prov. Vriesland, die bezwaren voordragen tegen den accijns op den turf.

De heer *van Sytzama* heeft dit laatste adres aan de bijzondere aandacht der kamer zoowel als van de commissie tot de verzoekschriften, aanbevolen. Het schijnt hem toe, dat het request zeer belangrijke punten bevat. Hij vermeent, dat de verzekeringen, die daarin vervat zijn, allen geloof verdienen. Hij voegt hierbij den wensch, dat deze laatste poging der requestranten, zoo voor zichzelven als voor eene groote menigte andere personen, om staande te blijven, met goed gevolg moge bekroond worden.

Alle de ingekomene stukken worden verzonden aan de commissie tot de verzoekschriften.

Namens dezelve, doet de heer *Vijfhuis*, in de eerste plaats, verslag, op twee requesten, waarin onderwerpen behandeld worden, die niet tot den werkkring der kamer behooren, en deswege dezelve mitsdien overgaat tot de orde van den dag. Een derzelve was uit Utrecht gezonden en had betrekking tot het ontgroenen der studenten.

Ten tweede doet dezelfde rapporteur verslag op een adres van de kamer van Notarissen te Heerenveen, prov. Vriesland, welke bedenkingen voordraagt tegen het ontwerp van wet, betrekkelijk de dienst der verantwoordelijkheid van de bewaarders der hijpotheken en het kadaster. Dit stuk is niet persoonlijk onderteekend en is wel van een wettiglijk zamengesteld ligchaam afkomstig, doch heeft geene betrekking tot onderwerpen, tot deszelfs bepaalde werkzaamheden behoorende. Het mist derhalve alle de vereischten, voorgeschreven bij art. 161 der Grondwet. Mitsdien stelt de commissie voor, dat deswege wordt overgegaan tot de orde van den dag.

De heeren *Dijckmeester*, *Cats* en *van Sytzama* dringen er op aan, dat het verzoekschrift ter griffie worde nedergelegd.

De heer *Vijfhuis* merkt aan, dat de wet van 25 Ventose, 11e jaar, 3e chap., houdende instelling van de kamer van notarissen, bepaalt, dat derzelver werkzaamheden bij reglementen zullen worden geregeld; dat werkelijk, korten tijd daarna, zoodanig reglement is vastgesteld; dat hare attributien zich tot de *service de interieure* bepalen; dat de voordragt van wet, waartegen de kamer van notarissen te Heerenveen opkomt, geacht kan worden tot de *intérêts commerce* te behooren, en dat de bewuste voordragt van wet beschouwd kan worden den notarissen niet meer dan ieder ander ingezeten aan te gaan. Op deze gronden rustte het voorstel der commissie, hetwelk zij aan de handeling der kamer onderwierp.

De heer *van Sytzama* vermeent, dat aan een kamer van notarissen zoowel als aan ieder ingezeten het regt toekomt, om zich bij requeste tot de kamer, of elk ander kollegie of persoon te wenden, en dat elk request, van welke zijde ook afkomstig, altijd tot opheldering en inlichting strekken kan.

De heer *van Dam van Isselt* vermeent, dat wij tegenwoordig geenszins in een tijd leven, dat men zoo stipt behoort toe te zien, of aan de kamer van notarissen juist wel de bevoegdheid toekomt, om zich over dit onderwerp tot de Staten-Generaal te wenden. Het is hem genoeg, dat de notarissen in dadelijke en onmiddelijke betrekking staan tot de hijpotheekbewaarders, en dat niets natuurlijker is, dan dat eerstgemelden over de aangelegenheden der laatste hunne gedachten bloot leggen. In zeker opzigt behoort dit alzoo wel degelijk tot den kring der werkzaamheden van gemelde kamer.

De heer *van Hoorn van Burgh* zegt, dat daar bij het bedoelde reglement van de kamer der notarissen, hunne werkzaamheden naauwkeurig omschreven zijn, hij daarom voor de afwijzing van dit verzoekschrift stemmen zal.

De heer *van Dam van Isselt* vraagt, of bij dat dikwerf aangehaalde reglement, dan ook aan de kamer der notarissen verboden wordt, het zij zelfs geen zaak presenteeren? Zoo niet, dan is het haar, even als ieder ander ingezeten, vergund.

Ter stemming overgegaan zijnde, heeft de kamer zich, met eene meerderheid van 35 tegen 12 stemmen, vereenigd met het voorstel der commissie en is derhalve omtrent het adres uit Heerenveen, overgegaan tot de orde van den dag.

Tegen dat besluit, en mitsdien voor het ter griffie nederleggen van het verzoekschrift, hebben gestemd de heeren: *Kniphorst*, *Tromp*, *Binkes*, *van de Poll*, *de Jonge*, *van Sytzama*, *Dijckmeester*, *Luzac*, *van Dam van Isselt*, *Druyvesteyn*, *van Welderen Rengers* en *Cats*.

II. De heer *Gouverneur* heeft verslag gedaan op twee adressen van papier-fabrijkanten uit de prov. Gelderland, die zich beklagen over den achteruitgang hunner fabrijken, dien sommige hunner aan den grooten invoer van buitenlandsch papier toeschrijven.

De heer *Schimmelpenninck* heeft dit verzoekschrift ondersteund en het drukken van het verslag verzocht, waartoe besloten werd.

III. De heer *Bruce* heeft verslag gedaan op twee rekwesten, betrekking hebbende tot het ontwerp, nopens den te verleenen vrijdom van belastingen, ter zake van land-ontginning en land-verbetering. Bij het eerste vermeenen rekwestr., dat door de voorgedragene wet, de art. 798 en 799 Burg. Wetb. worden vernietigd. Bij het tweede dezer adressen wordt verlangd, dat vrijdom van novale lienden worde verleend wegens gronden die thans reeds ontgonnen zijn. — Beide de stukken zullen ter griffie worden nedergelegd en de gedane verslagen gedrukt en rondgedeeld.

IV. Eindelijk heeft de heer *Brongers* verslag gedaan:

a. Op een geschrift, geteekend *A. van den Heuvell*, houdende verzoek, dat er thans geene geheele herziening der grondwet plaats hebbe, als zijnde, naar hij meent, het tegenwoordige oogenblik daartoe allezins ongeschikt. Er bevinden zich, onder ons, naar hij beweert, vele onruststokers, lieden die door onedele bedoelingen gedreven worden, bij wien eigenbelang op den voorgrond staat, enz. De vijanden van het vaderland zullen geene middelen onbeproefd laten, om de schoone eensgezindheid in ons midden te verbreken. Daar dit stuk in verband staat, met het verwacht wordende ontwerp tot herziening der grondwet, zoo wordt hetzelve eene plaats ter griffie aangewezen.

b. Op een adres van *C. van der Tuuk*, te Haarlem, die een ander plan aan de Regering, voordraagt, om 56 millioenen te verkrijgen.

Hij schijnt een middel te kennen, om de 56 millioenen tegen pari te plaatsen. Ook dit stuk zal ter griffie worden nedergelegd.

De vergadering wordt gescheiden en de volgende bepaald op aanstaanden Donderdag, des morgens ten 11 ure, zullende er alsdan beraadslaagd worden: 1° over het ontwerp van wet, houdende de bepaling, tegen het aan de ambtenaren van het openbaar ministerie toekomen van aandeelen in geldboeten, uitgesproken in strafzaken en 2° over dat, houdende de aanwijzing der gevallen, waarin de certificaten van voldoening aan de nationale militie niet meer zullen worden gevorderd.

— De regering heeft geantwoord op de bedenkingen, door de afd. der Tweede Kamer gemaakt op het ontwerp van wet, nopens de vrijdommen van lasten en wegens landverbeteringen.

De aanmerking, dat, na de methodique verzameling van de wetten op het kadaster, de tegenwoordige voordragt overtollig zou zijn, beantwoordde de reg. onder anderen daarmede, dat het onveranderlijke (*fixe*) van het kadaster niet verder moet gaan dan de wetten medebrengen.

De reger. beschouwt de wetten van 16 Grasm. 1809 en 10 Bloeim. 1810, nopens de gemeenschappelijke Markengronden, alsnog van kracht, met uitzondering van de bij eerstgem. wet beloofd zijnde vrijdommen van grondlasten, als zijnde sedert 1°. Jan. 1812 door de Fransche verordeningen op dat stuk vervangen. Bij deeling ook, voor minderjarigen behoeft men in dezen dus de voorschriften van het B. Wetb. niet te volgen.

Ingeval, door verkeerden aanleg, na 15 jaren een bosch wordt gerooid, zal de vrijdom verlengd worden, indien men een nieuw stambosch zet, en dit niet vóór het eindigen van dat tweede tijdperk wordt gehakt of gerooid.

De novale tienden bestaan, volgens de reger., hier te lande wel degelijk. De afkoopbaarheid daarvan aan eenige publieke administratie wordt bij een nieuw art. (20) toegestaan.

De uitgebreidheid des vrijdoms moet geregeld worden naar het meer of min kostbare der ondernemingen, vergeleken met de voordeelen, die deze beloven.

De meerdere opbrengst der grondbelasting, uit de ontginningen enz. voortspruitende, gelijk ook die wegens *nieuwe* gebouwen, aanwassen enz. komt ten voordeele der belastingschuldigen.

Er zijn onderscheiden wijzigingen in den tekst der wet gebragt.

— Uit 's Hage schrijft men:

» H. K. H. Prins en Prinses *Albert* van Pruissen zullen tegen het einde dezer of in het begin der volgende week, uit de residentie naar Berlijn vertrekken.

« Het gala-bal, dat gisteren avond door HH. KK. HH. den Erfprins en de Erfprinses *van Oranje*, ter viering van den verjaardag van Z. K. H. den Prins Veldmaarschalk, is gegeven, was zeer luisterrijk. Hetzelve is door de leden van de Koninklijke familie, Prins en Prinses *Albert* van Pruissen, het corps diplomatique, 's Konings ministers en een groot aantal aanzienlijke personen bijgewoond.

» Aanstaanden Vrijdag zal er groot bal bij Z. K. H. den Prins *van Oranje* zijn, waartoe, onder andere, de leden van het stedelijk bestuur genoodig zijn."

— Men verneemt, dat bij een dezer dagen genomen Koninklijk Besluit, is goedgekeurd, het tarief der Justitiekosten en salarissen der griffiers bij den Hoogen Raad, de Provinciale Geregtshoven en Arrondissements-Regtbanken, van de kantonregters en derzelver griffiers, mitsgaders van de advokaten, procureurs en deurwaarders bij de verschillende Regterlijke Collegiën in burgerlijke zaken.

ANTWOORDEN DER REGERING BETREKKELIJK DE O. I. LEENING.

Gelijk wij het durfden verwachten van een gouvernement, hetwelk in 1830 zich niet te vergeefs op de natie beriep, en gedurende negen achtereenvolgende jaren bij die natie haren eenigen steun vond, heeft de Nederlandsche regering zich niet teruggehouden, toen, hetzelve dezelfde natie, door hare vertegenwoordiging, inzage werd gevraagd van 's lands financien. Op de algemeen geuitte verlangens naar eene openhartige verklaring, heeft de regering een omstandig verhaal gedaan van de geheele toedragt der operatien, om van onze overzeesche bezittingen ten juisten tijde, steeds die gelden te beuren, welke benoodigd waren ter dekking van de behoeften van het moederland. Zij is dus niet achteruit gedeinsd voor het geven van zoodanige inlichtingen, die, ofschoon er geen zweem van verkeerdheid bij bestaat, echter stof geven tot velerlei bedenkingen, die vooral daarop nederkomen, dat die operatien zijn gedreven buiten voorweten der vertegenwoordiging, en ten andere dat er gelden zijn gebeurd op goederen die nog ingezameld en verkocht moesten worden. Wij zeggen zonder voorkennis der vertegenwoordiging; want al is het grondwettig waar, dat het bestuur der kolonien uitsluitend aan den koning is verbleven: het is niet minder grondwettig waar, dat die buitenlandsche bezittingen deel maken van den Nederlandschen staat, en dat het provenu derzelve, of de baten, na aftrek der kosten, moeten gestort worden in 's lands kas, en over dezelve niet dan bij de Wet, en overeenkomstig de Wet mag beschikt worden. Ten anderen houden wij die geldopneming op de nog te velde staande producten voor een gevaarlijk spel, 't welk wij hopen dat voortaan, wanneer nu alles op een effen voet mogt geraken, niet meer zal plaats grijpen. Maar met dat al heeft de regering loijaal geantwoord: zij heeft den toestand des lands blootgelegd; die antwoorden hebben niet te min ons slechts gedeeltelijk voldaan. De verklaring dat nog in de huidige zitting een ontwerp van Wet tot afschaffing van het Amortisatie-Syndicaat zal geschieden, en dat alsdan eene ampele mededeeling omtrent den toestand van dat ligchaam zal worden gegeven, is ontwijfelbaar geruststellend; want de regering zou, zonder de goede trouw te schenden, niet op die beloften kunnen terugkeeren; doch het blijkt niet te min, dat, hoe de zaak ook worde voorgedragen, schulden zijn gemaakt zonder voorkennis der Staten-Generaal; want, heeft het departement van kolonien niet voldaan aan de op zich genomene verpligting om een bepaald getal gelden te storten in 's lands kas; en heeft men in dat deficit moeten voorzien, dan ligt de berispelijke feil daarin, dat dit departement zich den last heeft laten welgevallen om een aanzienlijk kapitaal te storten, waartoe het niet bij magte was, en welken last het dus niet op zich mogt genomen hebben. Desgelijks laten zich de operatien met de Handelmaatschappij wel verklaren, maar niet wettigen; althans wij durven ernstiglijk betwijfelen, of in eene ordelijke administratie, de dekking van uitgaven mag worden geraamd naar eene berekening van eene mogelijke opbrengst van baten, die bij het minste onheil van hooger magt, zooals onweders, hagelslag, plasregens, of wel storm en schipbreuk of bedervende lekkagien, die baten kunnen doen verzwinden, of minstens aanmerkelijk in waardij doen afnemen. Wij gelooven geenszins, dat een dergelijk risico kan gelijk gesteld worden met de evaluatien van de opbrengsten van belastingen. De regering moet men echter niet te zeer de handen binden, vooral niet, waar kwestie was om in de dringendste behoeften, in hoogst moeijelijke tijden te voorzien; derzelver openhartigheid verdient wederkeerig vertrouwen en bijstand; en wij twijfelen geenszins, of de Staten Generaal zullen aan het verbeterd wetopstel voor de O. I. Leening hunne toestemming geven. Mogt het echter dat zulks plaats had, onder bepaling, dat over vijf of tien jaren in overweging zou genomen worden, of de staat dier bezittingen kon gedogen, dat het Rijk niet maar eventueel, maar definitief van den verleenden waarborg voor de renten werd ontheven.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

DUITSCHLAND. — Aan de hoogeschool van *Leipzig* is in dit jaar, voor de eerste maal sedert de stichting van de hoogeschool, een israëliet tot leeraar benoemd, te weten: de orientalist Dr. J. Fürst, die voorlezingen houdt over de Hebreeuwsche en Talmudische talen. — Te *Stuttgart* is de uitgave aangekondigd van de *Herinneringen uit het Oosten*, door den bekenden diplomaat, den ridder PROKESCH VAN OSTEN, op zijne togten door de Oostersche gewesten geschreven. De hoogleeraar E. MUNCH, die zich met de uitgave dezer *Herinneringen* belast heeft, kondigt in de dagbladen aan, dat zij een waardigen tegenhanger zijn van die des heeren DE LAMARTINE. — In het boekhandelhuis van COTTA te *Stuttgart*, is dezer dagen eene levensschets van SCHILLER verschenen, meerendeels uit de nalatenschap zijner weduwe bijeenverzameld, onder den titel: *Schiller's Leben, verfaszt aus Erinnerungen der Familie, seinen eigenen Briefen und den Nachrichten seines Freundes Körner* (2 Theile, prijs 2 Rthlr. 8 gr.) — In hetzelfde boekhandelhuis ziet van zekeren regtsgeleerden, M. A. GESSERT, eene geschiedenis der schilderkunst op glas het licht; een werk dat bij de tegenwoordig weder toegenomen beoefening en aanmoediging dier kunst de belangstelling ontwijfelbaar trekken zal. Volgens de aankondiging is het onderwerp volledig behandeld en laat verre achter zich wat door LEVIEIL in zijne *Art de la peinture sur verre* tot heden daarover gezegd was. De titel van het werk is: *Geschichte der Glasmalerei in Deutschland und den Niederlanden, Frankreich, England, der Schweitz, Italien und Spanien, von ihrem Ursprung bis auf die neueste Zeit.* De prijs is 1 Rthlr. 16 gr. — De redactie der, te *Berlijn* uitgegeven wordende, door HEGEL gestichte Jaarboeken voor wetenschappelijke kritiek, welke redactie uit verscheiden hoogleeraren van de Berlijnsche Universiteit bestaat, heeft besloten de verdere uitgave te staken. De oorzaak daarvan zou in de willekeurige handelwijs van den beambte met de censuur belast, gelegen zijn. — Het getal der aan de hooge school van *Göttingen* voor het tegenwoordig winterhalfjaar ingeschreven studenten bedraagt 678; zijnde 11 meer dan in het vorig zomerhalfjaar. Wanneer men zich herinnert, dat in de jaren 1824 tot 1829 het getal der kweekelingen aan die Hoogeschool ongeveer 1800 beliep, dan laat het zich gevoelen, wat de Akademie en de stad sedert dat tijdvak, en nu in de laatste plaats door de verbanning van zeven harer hoogleeraren, verloren heeft.

Rusland. — Op bevel des keizers is aan de Petersburger Akademie ook een leerstoel voor de Moldavische taal opgerigt. — De minister voor het openbaar onderwijs heeft in de vorige maand den staat van den boekhandel in *Rusland*, gedurende het jaar 1838 bekend gemaakt. Het blijkt daaruit, dat er gedurende dat jaar, behalve de kaarten, platen en muzijkwerken, 495,052 boekdeelen in *Rusland* zijn ingevoerd, waarvan omtrent het twee derde gedeelte uit *Frankrijk* afkomstig, en de overige uit *Duitschland*, *Engeland* en eenige andere landen van *Europa* en *Amerika*. In hetzelfde jaar zijn te *Petersburg*, behalve de dagbladen en tijdschriften, 777 oorspronkelijke werken verschenen en 116 vertalingen, te zamen de hoeveelheid der in het jaar te voren gedrukte werken met 1241 bladen druks overtreffende. — Het getal der studenten op de hoogeschool van *Dorpat* bedraagt in het tegenwoordig jaar reeds 551, waarvan 227 uit *Lyfland*, 76 uit *Esthland*, 99 uit *Koerland*, 137 uit de overige russische gouvernementen en 12 vreemdelingen. In de theologie studeerden 61 studenten, in de regtsgeleerdheid 120, in de geneeskunde 223, en in de wijsgeerige wetenschappen 147 studenten. — De minister van finantien heeft dezer dagen aan de Akademie der Wetenschappen 30 zilveren muntstukken overhandigd, afkomstig van de dynastie der schahs van *Schirwan*, welke van het laatst der 12de tot in het midden der 16de eeuw regeerde. Deze munten werden in het begin van dit jaar in *Schirwan*, tusschen de dorpen *Tisdjan* en *Sargaran*, gevonden. — De heer Böthlingk, houdt zich, namens de gezegde Akademie, met geognostische navorschingen in *Lapland* bezig. Volgens het laatste berigt dat zij van hem uit *Koia* ontving, stelde hij zich voor, zijnen weg oostelijk langs de kust te vervolgen, terwijl zijn reisgenoot, de heer Schrenk, dieper in het binnenland dringen wilde. — Met het begin van het volgend jaar moeten de leden van de russische geestelijke zending te *Peking*, die alle tien jaren vernieuwd wordt, de reis derwaarts aannemen. De Akademie van Wetenschappen heeft van deze gelegenheid gebruik gemaakt, om de tegenwoordige leden der missie onderscheiden instructien en aanbevelingen in het belang der wetenschap, bijzonder betrekkelijk de talen, de sterrekunde, enz. mede te geven.

Engeland. — Den 23sten November ll. overleed te *Londen*, J. Lander, de broeder en reisgezel van den bekenden op zijnen togt naar den *Niger* omgekomenen reiziger R. Lander, aan de gevolgen eener borstziekte, die hij aan het Afrikaansch klimaat te wijten had. De regering had hem, ter belooning van zijnen stouten en niet vruchteloozen togt, met een ambt aan het tolbestuur begiftigd. — Bij de onlangs gedane verkiezing tot lord-rector van de hoogeschool van *Glasgow*, vielen aan den geleerden J. Bruchell 172 stemmen ten deel; zijn medekandidaat J. Graham, op wien de keuze viel, had 243 stemmen verkregen. — De zucht der *Engelschen* om schilderijen in bezit te hebben, is in de laatste jaren op eene buitengewone wijs toegenomen. In het jaar 1833 was het getal schilderstukken van buitenlandsch ingevoerd 3,760 en in 1838 is het getal tot 8,691 gestegen. Het gezamenlijk getal, die van 1833 tot 1838 ingevoerd werden, heeft bedragen de verbazende hoeveelheid van 46,381 stukken; hiervan waren er 22,291 uit *Frankrijk* gekomen, 11,423 uit *Italie*; 5,609 uit *Duitschland*; 3240 uit *Belgie*; 1,119 uit *Noord-Nederland*, en 3699 uit verschillende andere landen. Meerendeels echter waren deze stukken slechts copijen, en het getal der oorspronkelijke, van wezenlijke verdienste, werd gerekend geen 1000 te bedragen. — Dezer dagen is te Londen een uitvoerig werk in het licht verschenen onder den titel: *Observations upon the handwriting of Philip Melanchton*; bevattende eene groote menigte facsimile's van dien grooten man, als ook van Luther. Het een en ander is, met opoffering van veel tijd, geld en moeite, bijeengebragt door den heer S. Leigh Sotheby, en draagt, naar de Engelsche dagbladen, blijken van grondig onderzoek en zeldzame geleerdheid. Het werk is in folio en heeft 38 platen, naauwkeurig en wel uitgevoerd, voorstellende de handschriften van Melanchton en Luther. Op den titel is de afbeelding van Melanchton, naar het origineel door Kiliaan. Tot het opstellen van dit werk heeft de heer Leigh Sotheby aanleiding gekregen door de ontdekking, dat zekere boeken, voorzien van aanteekeningen, in 1835 door doctor Kloss van *Frankfort* herwaarts ter verkooping overgezonden, aan Melanchton behoord, en een gedeelte zijner boekverzameling uitgemaakt hebben.

MAATSCHAPPIJ VAN BEELDENDE KUNST.

De Afdeeling Breda der Maatschappij tot Bevordering van Beeldende Kunst in de Nederlanden, zal op Donderdag, den 12. dezer, hare Eerste *Kunstbeschouwing* houden, waarbij hoogst waarschijnlijk ook eene proeve zal worden geleverd van de thans zoo veel geruchtmakende *Daguerrotype*, vervaardigd door den Talentvollen Kunstschilder Portman, van *Amsterdam*. Eene belangrijke kunstportefeuille uit *Dordrecht*, door de Leden van Pictura, minzaam afgezonden, zal tot het genot van dien avond niet weinig bijdragen; terwijl ook de Heeren Kunstenaars, binnen de stad woonachtig, even mild tot deze Beschouwing het hunne hebben geleverd. Wij zullen na den afloop, op dezen avond nog met een woord terugkomen. Men zegt, dat er ook nog gelegenheid is, om, vóór de *Kunstbeschouwing*, lid te kunnen worden van de Afdeeling, mits men zich in den loop van Donderdag-ochtend daartoe schriftelijk aanmelde bij den Heer Wap, Secretaris van het Departement.

179ste KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

EERSTE KLASSE.

3de Trekking. N°. 18129, een prijs van *f* 1500; N°. 24525, *f* 1000; N°. 22976, *f* 1000; N°. 4278, *f* 1000.
4de —— N°. 24409, een prijs van *f* 20,000; N°. 18042, *f* 2500; N°. 3006, *f* 1000.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (10 *December*) waren genoteerd: Ned. 2½ pCt. 52⅝, 5⁄16; dito 5 pCt. 99⅝, drie zest., 98⅞; Kansb. 24 drie achtste, ½; Amort. Syndik. 4½ pCt. 94 zeven zest, ⅞, ¼; Handelm. 168, ⅞, 167; O. Indie 5 pCt. 96⅞, ¾; Ardoins 23, 22¾; Coupons 17½, drie achtste; Fr. uitgest. 7; oude Russen 104¾, ¼; Roebels 6 pCt. 67 negen zest., ½; Columb. 19 zeven zest.

Te Breda, bij BROESE & COMP, Boekdrukkers en Boekverkoopers.